

ønskes bibeholdt for Civillisten efter den afdøde Kong Christians Ønske. Jeg tør tro, at vi her i Tinget anerkende de Bevæggrunde, der have ledet til dette Ønske og til Forslaget her, om at dette Slot overdrages til Prins Valdemar, men netop under den Form, der her er foreslaaet, at den overgives til Civillisten og saaledes altsaa ikke direkte er tilstaaet en Sidelinie. Idet jeg henviser til den højtærede Konseilspræsidents Udtalelser i saa Henseende og giver dem min Tilslutning, vil jeg anbefale Tinget, at vi her tiltræde ogsaa dette Punkt. Af Hensyn til den Mulighed, at der overfor et underordnet Spørgsmaal kunde være Oplysninger at indhente, vil jeg tillade mig til sin Tid at foreslaa, at Sagen henvises til et Udvalg, hvorfra det hurtigt fremmes og føres til 2den Behandling og videre gennem Tinget op til det høje Ting ovenover.

Da vi saaledes i Dag for første Gang staa overfor at skulle tage Beslutning i en Sag vedrørende det nys stedfundne Tronskifte, vil jeg gribe Lejligheden til at udtale Haabet og Ønsket om, at den Tid, vi nu gaa i Møde, og som i Historien vil blive betegnet som Kong Frederik den Ottendes Regeringstid, maa blive lys og lykkelig for Konge og Fædreland. Dermed skal jeg anbefale Forslaget til hurtig Fremme i dette Ting.

K. M. Klausen: Paa sin første Regeringsdag sendte Frederik den Ottende med Konseilspræsidenten en Hilsen til Rigsdagen. I denne Hilsen udtalte den ny Konge sin Fortrøstning til, at Folkets Repræsentation vilde mødes med ham i et alvorligt og oprigtigt Arbejde for Fædrelandets Velfærd og Ære. Vi Socialdemokrater kunne fuldt ud tiltræde denne Udtalelse. Vi skulle fra vor Side altid være rede til at mødes med Landets forfatningsmæssige Konge i et alvorligt og oprigtigt Arbejde for Fædrelandets Velfærd og Ære.

De tre Love, vi nu skulle behandle i Dag, ere efter deres Navne forskellige fra almindelige Love. Den første kaldes Lov om Civillisten, den anden Lov om Apapage og den tredie Lov om Naalepenge og Livgeding. Se vi paa disse Loves Indhold, er der ikke noget nyt og mærkeligt

i dem; saa er Loven om Kongens Civilliste en almindelig Lønningslov, der tillige omfatter tilhørende Embedsboliger, og de to andre ere Love, der under andre Forhold ville blive kaldte for almindelige Understøttelseslove. Det første Lovforslag om Civillisten foreslaar at yde den ny Konge en Løn af 1 Million Kr. aarlig. Naar man skal fastsætte en Embedslønning, vil man altid se paa det Arbejdes Omfang og Vanskelighed, hvorom der er Tale, og jeg tror, at naar vi se Sagen fra den Side, kan Arbejdet ikke kaldes særlig stort eller særlig vanskeligt. For en konstitutionel Konge, der støtter sig til parlamentariske Regeringsformer, er Livet egentlig let. Der er det Regeringen, Ministrene og Rigsdagen, der søge at holde Statsmaskineriet i Gang. Det er ikke saaledes, som naar Landet styres af en enevældig Konge, ham kan der jo paahvile et meget stort Arbejde. Hvad Ansvarret angaar, tror jeg heller ikke, man kan sige, at den Embedsstilling at være Konge medfører det uhyre Ansvar, man ofte vil lægge deri. For det første er jo det juridiske Ansvar taget bort fra den. Kongen er efter Grundloven uansvarlig. Ansvarret for Landets Regering paahviler de ansvarlige Ministre, og det moralske Ansvar hører jo til den Slags Ansvar, man ikke let kan maale; det kan føles højst forskelligt af de forskellige Personer. Jeg tror derfor, at der, naar man ser paa denne Embedsstillings Arbejde, det Arbejde, den medfører, ikke er Grund til at gaa til den høje Løn, som er foreslaaet fra Ministeriets Side, nemlig at yde 1 Mill. Kr. aarlig. Hvis man vilde nedsætte Kongens Civilliste, vilde man ikke derved komme ind paa nogen ny Vej. Der er allerede tidligere skabt Præcedens for, at man meget godt ved et Tronskifte kan nedsætte Kongens Civilliste. Det fandt allerede Sted i 1863. Kongens Civilliste blev nedsat saaledes, at han fik et Par hundrede tusinde Kroner mindre, end hans Forgænger havde haft.

Jeg siger derfor, at det ikke vilde være noget nyt, man her kom ind paa, hvis man foreslog en Nedsættelse, og der vilde vistnok være saa meget mere Grund til at foreslaa en Nedsættelse netop nu, som Landomraadet er blevet betydelig formindsket. Da den forrige Konges Ci-